

Младежка визия за развитие на България
Съвет по иновации

Иновативна България през 2030-та година – каква я мечтаете?

СТАНОВИЩЕ

Калоян Генков

kgenkov@uni-sofia.bg

магистър по „Микроелектроника и информационни технологии“
Физически факултет, СУ „Св. Климент Охридски“

12 декември 2016 г.

Прочитайки темата, първото нещо, за което се замислям е – колко далеч е 2030-та година от сегашния момент? До настъпването ѝ остават малко повече от 13 години. Логично следва въпросът 13 години много ли са или са малко?

Дори и да не беше валидна теорията за относителността на Айнщайн, отговорът пак нямаше да е еднозначен. И все пак, можем да добием представа, като направим една ретроспекция – какъв беше светът преди 13 години и какво беше новост тогава. През 2003 все още не съществуваша Gmail, iPhone, нито пък Android (тогава иновативни бяха телефоните с камера). Facebook беше извънкласното занимание на харвардския второкурсник Марк Цукърбърг. А днес смартфоните са част от ежедневието ни, социални мрежи използват дори и хората в третата възраст, а електронната поща често се счита за остарял метод на комуникация. Мога да продължа да изброявам примери, но ще се огранича и само ще уточня, че казаното е валидно и в много други области като нанотехнологиите, медицината, биотехнологиите, изкуствения интелект и др. Живеем във времена, в които иновациите се случват постоянно, растежът е с експоненциални темпове. Технологиите често остаряват по-бързо, отколкото трае един университетски курс на обучение и способността на хората да се адаптират към новостите е от решаващо значение.

Може би се питате защо говоря за високи технологии след като българският принос е меко казано скромно. Смятам, че за 13 години това не само може, но и трябва да се промени. Необходимо е да вложим много усилия в името на тази цел, за да не бъдем само потребители, но и да се превърнем в двигатели на такива технологии. Но защо е нужно това на България? Нужно е, защото освен, че носят престиж и влияние, те имат висока добавена стойност и инвестициите в тях биха се отплатили с подем в икономиката,

новооткрити високкоквалифицирани работни места, увеличена конкурентноспособност на Българския бизнес. Считам и, че бихме имали човешкия ресурс за такава дейност – неведнъж сме показвали, че сме способна нация, успехите на националните ни отбори по природни науки потвърждават това твърдение. За съжаление, обаче, в момента този потенциал не се развива в България, а „изтича“ в чужбина. И тук естествено идва моментът да се върна към заглавието – как я мечтая иновативната България през 2030 година. Мечтая за една България, която е способна да задържи най-ценните си кадри, иновативна България, в която тези кадри се развиват пълноценно и са напълно конкурентноспособни на международно ниво. Мечтая в модерните и популярни технологии на бъдещето да има и българска следа.

Но отново подчертавам – за да се случи това трябва да извървим дълъг път. Децата, на които им предстои догодина да прекрачат училищния праг за първи път, ще бъдат първокурсници през 2030 година. Ако искаме да разчитаме на тях като млади специалисти и иноватори, трябва още от сега да бъде въведена съвременна форма на обучение, която да стимулира гъвкавото мислене и да развива уменията за решаване на проблеми. Да бъде високо оценявано не папагалското възпроизвеждане на информация, а пълноценното ѝ разбиране и грамотното ѝ използване на практика. Нужно е талантите на децата да бъдат разпознавани и развивани още от началните класове, вместо да бъдат поставяни в калъпи. Не на последно място, в България трябва да бъде развита достатъчно благоприятна, конкурентноспособна и привлекателна среда, която да задържи най-качествените хора.

Надявам се, че проектите като София Тех Парк ще се наложат като добри практики и че образованието (от начално до висше) най-сетне ще претърпи качествената реформа, от която има нужда. Само по този начин „иновативната България“ на бъдещето ще е реалност, а не просто една мечта! Очаквам я през 2030 година.